24 üncü Sene Çarşamba 1 Nisan 1931 No.—2404

Karagöz

Abone:
Türkiye için seneliği 3 liradır
Ecnebi memleketler için dolar kabul edilir.

Müdür ve Başmuharriri
Orhan Seyfi
Müessisi Ali Fuat Bey merhum

Idarehanesi:
İstanbul Vilâyeti karşısındaki hususî daire: Telefon: Istanbul: 413

Nushası 3 Kuruş Cumartesi, Çarşamba günleri çıkar Nushası 3 Kuruş

Büyük Millet Meclisi tatili faaliyet etti!

Karagöz – Ey meb'us beyler, geçen dört sene içinde çok hayırlı işler gördünüz. memleketimize faydalı kanunlar yaptınız, böyle sessiz sedasız fakat devamlı çalışmadan hepimiz memnunuz. Haydi güle güle!

Meclis tatil edildi!

Büyük Millet Meclisi 26 martta tatil kararını verdi. Eğer mühim bir iş olmazsa yeni millet meclisi gelinciye kadar bir daha toplanmıyacaktır. Bu suretle 3 üncü Millet Meclisi vazifesini bitirmiş oluyor.

Meclis reisi Kâzım paşa Hazretleri mühim bir nutuk söyliyerek meclisin yaptığı işleri anlattı. Hakikaten bu üçüncü meclis sessiz, sedasız çalışarak vatana mühim hizmetler etmiştir. Milletin hayatında yeni bir devre açan harf inkılâbı bu Millet Meclisi zamanında muvaffakiyetle tatbik edilmiş bulunuyor. (Ağrı) hadisesi gibi bulaşık ve müzmin bir dert, hükûmetin kuvvetli elile gene bu meclis zamanında tedavi edildi. Paramızın korunması hakkındaki kanunları da bu Millet Meclisi çıkardı. Haricî siyasetimizde başda Yunan olmak üzere birçok devletlerle dostluklar aktedildi. Millet Meclisinde gürültülü, münakaşalı müzakere olmadı, fakat buna mukabil meclisin kıymetli azaları encümenlerde karıncalar gibi çalıştılar. Daha memleket için yapılacak birçok mühim işler var. Bunu da yeni meclisten bekliyoruz. Dileriz ki yeni meclis te lâftan ziyade işe kıymet vererek vatan için hayırlı hizmetler ifa etsin

MUHAVERE

Hacıyvat — Şu dünya işleri ne zaman düzelecek?

Karagöz — Hangi işlerden bahsediyorsun?

H — Milletlerin arasındaki siyasî, iktisadî bütün işlerden bahsediyorum.

K — Bu işler iyi gitmeyor, öyle mi çelebi?

H — İyi gitmeyor ya baksana devletler arasında gene diş gıcırtıları başladı. İngiltere ile Rusya'nın gittikçe arası açılıyor. Almanya ile Avusturya arasındaki gümrük birliği dünyaya bir ihtilâf zemini daha çıkardı. Bir taraftan bunlar böyle sürüp giderken öbür taraftan da hükûmetler boyuna silâhlanıyorlar.. Ya iktisadî işler! Onlar da berbat bir halde. Her tarafta iktisadî buhran var, işsizlik var. Altın babası Amerika bile bu buhranın pençesinde kıvranıyor. Sen bu hale ne dersin Karagöz?

K — Dünya müthiş bir harp geçirdi, şimdi bozulan dünya işleri yerine gelmek için böyle sarsıntılar geçiriyoruz. Mes'ele budur!

Beyahu!

Masrafı örtmüyor kâr denen yama,
Dört ucu bir yere ermez beyahu!
Tertipli harcayım, bu iyi amma,
Aylığım cüzdana girmez beyahu!

◎ ◎

Gelmeyim diyerek hayatta dara,
Atılır, koşarım gördüğüm kâra,
Bir ayda ter döküp aldığım para,
Bir hafta dayanmaz sürmez beyahu!

◎ ◎

Dostlara dökerim bir çok hesaplar,
Alırım faydasız acı cevaplar,
Teselli verirde eski ehbaplar,
Çıkarıp borcunu vermez beyahu!

◎ ◎

İhvanlar uçtular bir kuş misali,
Kimi müdür oldu kimisi vali,
Yüksekten bakıp da bizdeki hali,
Bunlardan birisi görmez beyahu!

◎ ◎

Çileli! Hamama girenler terler,
Diyerek, dedeler bir lâf ederler,
Hayatta meşakkat çekmeyen erler,
Bir zaman murada ermez beyahu!

Çileli

Kadın, kadıncık!

Elli isminde bir kadın Tayyare ile Afrika'ya seyahata çıkmış. Nasılsa tayyaresinin benzin borusu çatlamış ve şehre uzak bir çöle inmeğe mecbur kalmış. Dört gün aç kalarak durmadan dinlenmeden yürüyerek hasta ve çok yorgun bir halde şehre ulaşabilmiş.

Kadını hastahaneye kaldırmışlar. kendine geldiği zaman ekmek ve su istemiştir. Başından geçen macerayı anlattıktan sonra iyileşip seyahatına devam edeceğini ilâve etmiş.

Gördünüz mü kadını, bu zamanda birçok erkeklerin cesaret edemediği şeyleri başarıyor. Doğrusu kadının kabadayısı diye buna derler işte!

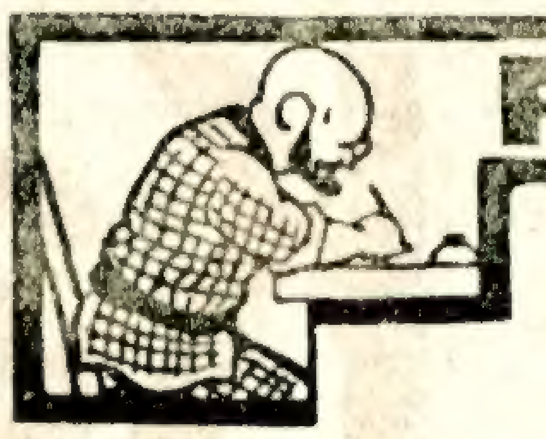

FIKRA

Üstüne alınmış!

Bir acemi ciğerci çırağı bir gün omuzunda ciğer bumbar sırığı mahalle aralarında dolaşırken nasılsa bumbarın adını unutmuş. Bir sokak başında sırığını (mola) taşına koyup düşünür, durumuş. Karşıdaki evlerden bir koca karı pencereden başını uzatarak:

— Hu baksana bana, bumbarcı! iyi bir bumbarın varmı?

Derdemez ciğerci arnavut koca karıya doğru gözlerini açıp başını sallıyarak:

— Hahhhh bire yerin dibine geçesi şeytan!..

Demiş zavallı kadın korkusundan acele başını çekip pencereyi dar kapamış!

Koca Sinan!

Dün, bize birçok şaheserler hediye eden koca Mimar Sinanın vefatının yıl dönümü idi. Şehrimizde bulunan birçok mimarlar ve fen adamları bu büyük üstadın hatırasını yad ettiler. Memleketimize gelen birçok seyyahlar koca Mimarın eserlerini görmeden gitmiyorlar. Fen âleminde Türklüğün namını asırlarca yaşatan bu büyük üstadın ruhu şad olsun!

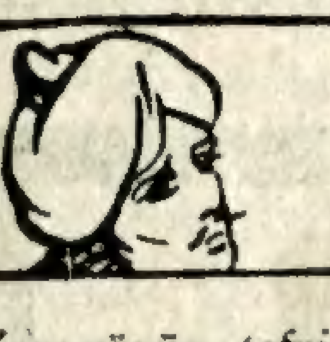

Tahir ile Zühre

Karagözün tefrikası No. 21

(Her hakkı mahfuzdur)

Bir sabah bütün şehir halkı gözlerini davul sedalarile açtılar. Tellallar çıkmış, halka bir ferman ilân ediyorlardı.

Tahir merak içinde pencereye koştu, yüreği çarpa çarpa tellalın şu sözlerini dinledi:

"Padişahımızın kızı Zühre sulta-"nımız Moğol hükümdarının oğlu ile "nikâhlandı. Bir hafta sonra düğün-"leri olacak; bu günden itibaren "bayram şenliklerine başlayınız!.. „

Bu kara haber Tahir'in başına bir yıldırım gibi inmişti. Demek, uğrunda ölümü bile gözüne aldığı sevgili Zühresi ahdında durmamış yabancı bir gence varmıştı. Kendi kendine:

— Ben de seni öldürür, gene başkasına mal etmem!..

Diye düğün gününü beklemeğe başladı. Koca delikanlı hırsından bir çocuk gibi, ağlıyarak bir hafta bekledi. Nihayet, bir perşembe günü, atılan toplar düğünün yapılmakta olduğunu şehre ilân etti.

Tahir gizlice çarşıya gidip bir kat yaşmak, ferace aldı. Evde bu elbiseyi kuşanıp, genç bir kız gibi, kıyafetini tebdil etti. Esasen yüzü kadın kadar güzel olduğundan, hiç bu esvapların altında bir erkek vücudunun gizlendiği hissedilemezdi.

Bu hal ile evden fırlayıp, sanki geline bakmıya gidiyormuş gibi, o gün için bütün halka açık olan saray kapısından içeri daldı. Bir tarafta sofralar kurulmuş, herkes yemek yiyor; bir tarafta çalgılar çalıyar, çengiler göbek atıyorlardı.

Zühre, altın ve gümüş kakmalı bir tahta oturmuş, bütün bu eğlenceleri mahzun, kederli seyrediyordu.

Kalabalığın arasına karışan Tahir bir fırsatını bulup Zühre'ye yanaştı. usulca kulağına:

— Vefasız! hani Tahir'e verdiğin

MONOLOK

En güzel bacak!

Vakıt gazetesi bir bacak müsabakası yaptı. Bir haylı gürültüler, dedi kodulardan sonra bu müsaabaka geçen gün bitti. Müsabakada ikinci gelen hanımın bacaklarının resmini koyuyoruz. Güzelliğine Allah için söz yok, tığ gibi bacaklar! gazete bu hanıma bir sene müddet her dört ayda bir çift iskarpin hediye edecekmiş! bu da alâ! yalnız benim anlamadığım bir şey var: Güzellik bahsinde neden böyle birden bire sözü ayağa düşürdük ? Sanki her tarafımız mükemmel de bacaklarımızı mı ölçmek kaldı? Avrupa'da bir (Çıplaklar cemiyeti) varmış. Bunların azası kendi aralarında elbise giymiyorlarmış. Anadan doğma geziyorlarmış. Eğer bizim aramızda da böyle bir cemiyet olsaydı kadın erkek vücutlarının ne biçimsiz, ne berbat bir halde olduğunu görürdük. Aramızda tam bir tenasübe malik kaç vücut bulunur dersiniz? Ben çok az, diyorum. Dikkat edin, nice yakışıklı geçinen delikanlılarla, güzel sayılan hanımların teşekkülleri kusurludur. Kimimizin beli kanbur, kimimizin gerdanı sarkık, kimimizin karnı çıkıktır. Her tarafı bir birine uyan pek az vücut nümunesi gösterebilirsiniz? Hele bunlar düzelsinde ondan sonra sıra bacaklara gelsin! o güzel mütenasip bacakların üstünde böyle bir vücut olduktan sonra kaç para eder!

Cumhuriyeti koruma kanunu

Adliye Vekâleti Cumhuriyeti koruma kanunu lâyihasını tetkik ediyor. Fevkalâde zamanlarda tatbik edilecek olan bu kanun lâyihasına göre ayrı mahkeme kurulmıyacak, yalnız muhakemeler gayet kısa olacak, ve memurların bu zamanlarda olan cezaları memurin muhakemat kanununa tabi olmayacak, doğrudan doğruya takibat yapılacaktır. Her memleketin mühim zamanlar için böyle kanunları vardır. Vekâlet kanun lâyihasını hazırlarken bunları da tetkik etmiştir. Aziz Cumhuriyetimizi ve inkılâbımızı korumak için yapılan bu kanun yurdumuzda sulh ve sükûnu daha ziyade artıracağı için çok faideli olacağı şüphesizdir.

Düzce tütünleri!

Bu sene Düzce tütünleri satılmamıştı. Tütün inhisarı ve İktısat vekâleti bunun çaresini araştırıyorlardı. Şimdi bir Amerika gurubu çıktı. Bu tütünleri almak istiyor.

Biz ötedenberi söyleriz: Malımızı tanıtamıyoruz. Türkiye'mizde çıkan mahsulâtı Avrupa ve Amerika ticaret âlemine bildirecek olsak, o malların güzelliğine imrenerek birçok talipler çıkar. Bu işte pek acemiyiz vesselâm!

Tütünlerimiz!

Tütün tüccarları İktısat vekâletine müracaata karar verdiler. Çekoslovakya rejisinin bu yıl alacağı tütünlerin listesine Trabzon ve Artvin tütünleri ithal edilmemiştir.

Tütün tacirleri bu mıntakaların da listeye konulmasını istiyorlar.

En kestirme yol!

Belediye yiyecek maddeleri teftişe hazırlanıyormuş. Bu çok iyi. Fakat bu teftişi yaparken ilk önce işin menbaını araştırmalı, küçük esnafa yükletmemeli. Küçük esnaf piyasada ne bulursa onu alıyor. Bunların ekserisi fakir insanlardır. Aldığı malı bir kimyager gibi tahlil edemez ya. İşin merkezi düzeldi mi mihveri kendi kendine düzelir!

Allah artırsın!

Yeşil Bursa'mız son zamanlarda fabrikalar şehri halini aldı. Bu güzel vilâyetimizde bugün beş yüze yakın dokuma tezgâhı var. Her gün balyalarla ipekli kumaşlar dokunuyor.

Biz el ele verip kendi malımıza rağbet edersek bu fabrikaların adedi artar. Orada çalışanların gündeliği artar, sahipleri zengin olurlar. Ne taraftan baksan kârımıza olan bu güzel işleri çoğaltmak ve büyültmek için ne yapmak lâzımsa yapalım.

---

bir söz vardı. O biçareyi ne çabuk unuttun!.,

Dedi. Zühre bu sesi tanıyıp, dikkatle bakınca, karşısındakinin kadın kıyafetine girmiş âşıkı olduğunu anladı.

Zühre'de, kimseye sezdirmeden Tahir'in kulağına eğilip:

— Ben seni hiçbir zaman unutmadım! Babamzorla beni o şehzadeye nikâhladı. Fakat ben sana verdiğim sözü tutmak için bu gece onu öldürecektim!..

Cevabını verdi. Sonra yerinden kalkıp, Tahir'i sarayın bir odasına çekti, ve:

— Biraz sonra cariyelerle birlikte hamama gideceğim. Sen kapıda beni beklersin. Kızları kandırıp gizlice dışarıya çıkar, seninle kaçarım!..

Sözlerini söyledi. Tamam o zaman kâhya kadınlar gelip hamam vaktinin yaklaştığını haber verdiler. Zühre kâhya kadına dönüp:

Bu kız da benim ile beraber hamama gelecektir!..

Emrini verdi. Yarım saat sonra arabalarla hamama vasıl oldular.

Su uyur, düşman uyumaz!.. Derler, arap köle hiç Zühre'nin peşini bırakır mı ?..

Tamam kızlar içeri girip de soyunmağa başladıkları zaman, kadın kıyafetinde ki Tahir'in bir köşede oturduğunu gören münafık bir cariye, diğer kızları fışkırtıp zorla üzerindeki esvapları çıkardılar. Sıyrılan yaşmağın altından bir erkek çehresinin meydana çıktığını görünce, dış kapıda nöbet bekleyen fellâha haber verdiler.

Bütün bu işlerden bihaber olan Zühre halvette yıkana dursun, köle saraya gidip, Padişaha:

— Efendimiz! Tahir gene geldi. Hattâ şu dakikada Zühre sultan ve bir sürü cariye ile beraber hamamdadır!..

Dedi. Padişah bu söze inanmadı.

— Yalan söylüyorsun, Tahir'i erkek kıyafetile hamama nasıl sokarlar?

Diye gürledi. Bunun üzerine fellâh ta:

— O namus hırsızı her şeyi yapar; bu rezaleti işlemek için kadın kıyafetine girmiş!..

— Bitmedi —

MEMLEKET HABERLERİ

Gayretli Memurlarımız

Antalya vil:yet memurları gurup halinde × işaretli zat belediye reisi Hüsnü beydir

Tütün İşçileri

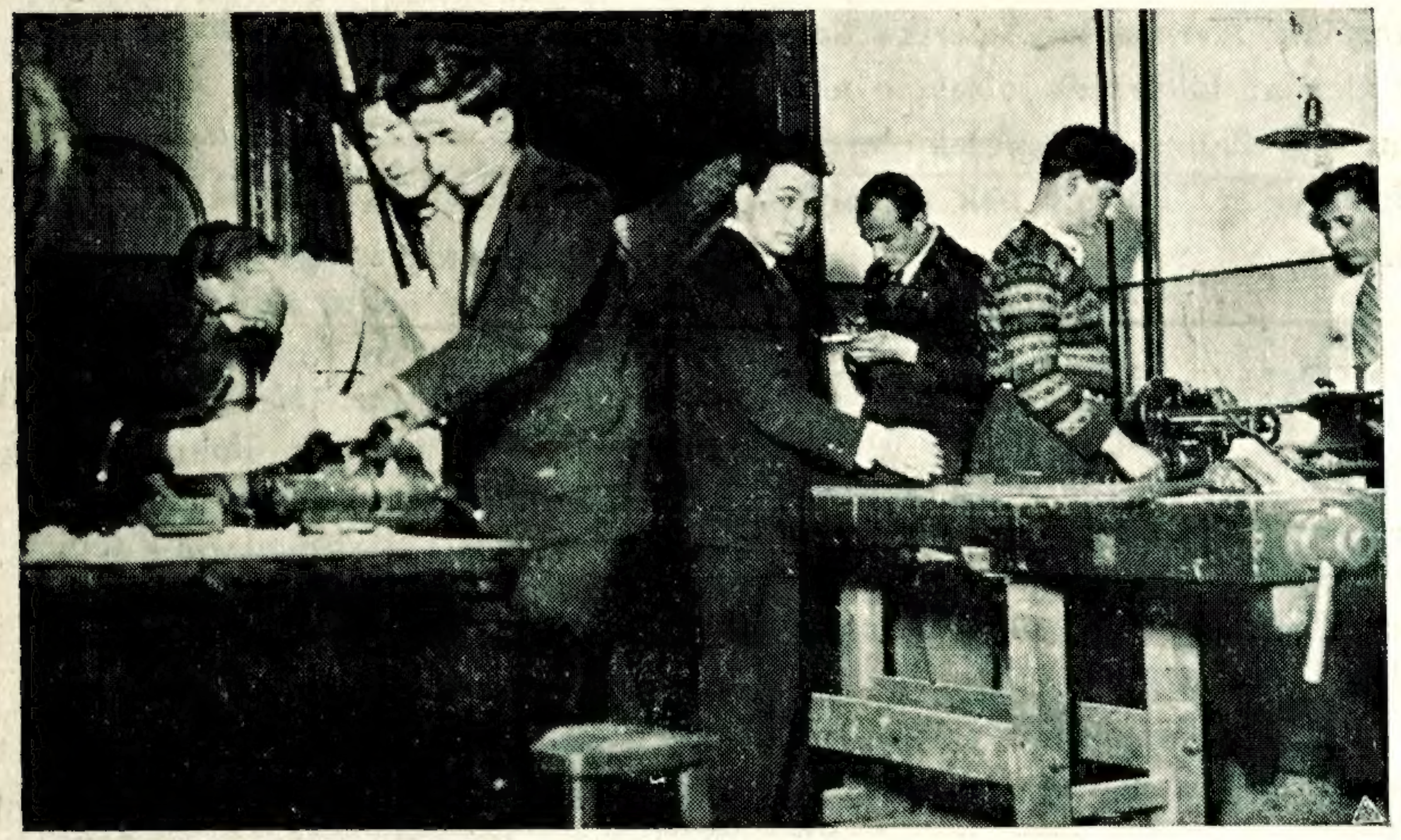

Tütün işçileri amele cemiyetlerinin idare intihabı için rey pusulalarını doldururlarken

San'atkâr Gençlerimiz

Galatasaray lisesi talebeleri tahtadan bir tayyare yapıyorlar

Kıymetli Bir Bayiimiz

57 senedenberi muamelâtının doğruluğu ve namusk rlığile her yerde tanınmış olan Samsun halk kütüphanesi sahibi Mahmut Necati bey. Böyle dürüst ve namuskâr bayilerle iftihar ederiz.

Galatasaray — Vefa

Galatasaray — Vefa kaptanları hakem Niyazi beyle beraber

Çalışkan Şoförlerimiz

Şöförler idare hey'eti intihabında sandığa rey atılırken,

Hediyerimiz

71 : 126 Tarak — İstanbul ekek lisesi 2nci sın No. 288 Osman edi

72 : 27 y — Osman bey itap sokak fort zade han No. 22 pıcı Şerife hanım

73 : 648 Diş fırçası— Paaltı Harbiye mekbi matbaasında lıgraf makin sti Mehmet Ali efendi

74 : 367 Krem — Fatih Ahy sokak No. 22 Minevver H.

75 : 788 Şapka — Taksim satyom sokak No. Turan H.

76 : 549 Mendil — İzmir Meıdiye caddesi No. 4 Mustafa efendi

77 : 284 Diş macunu — küçük Langa abacı sokak No. 23 Bakiy Hakkı H.

78 : 471 Ayna — Beyazıt saraç İshak mahallesi çeşme sokak No. Ali Burhanettin efendi

79 : 440 Çay — Şişli Tramvay deposunda marangoz Sava efendi

80 : 301 Çorap — Pertevniyal lisesi 1-1 den No. 36 İhsan efendi

— Bitmedi —

TÜRKİYE SANAYİ ve MAADİN BANKASI Fabrikalarına ait YERLİ MALLAR PAZARI

Mağazaı münhasiren yeni fabrikalar mamulâtından ipekliler ve döşemelikler, yünlüler, battaniyeler, kalın bezler metin ve zarif bavul ve çanta kunduralar ve saire toptan ve perakende olarak satılır

SİNEMA

İlk Bıyıklı Resmi

"Kadın Severse„ filminin san'atkâr kahramanı Charles Rogers şimdiye kadar bıyıksızdı. Bu sevimli artist son zamanlarda bıyık salıvermiştir. Tebriken ilk bıyıklı resmini dercediyoruz.

Doroti Lee

Doroti Lee Holivcd'un en ufak tefek yıldızlarıı dan biridir. Bir sinema muharriri kendisinden bahsederken: "Onu pantalonunuzun arka cebine koyarsınız da gene büyücek bir para çantası koyacak yer kalır!„ diyor. Doroti henüz on dokuz yaşındadır. Şöhreti pek yenidir. Öyle olduğu halde "Radio„ sinema şirketi ile aktettiği mukavele mucibince bu mukavele neticeye kadar üç çeyrek milyon dolar, yani bir buçuk milyon lira alacaktır. Bir gazete acentesinin karısı olan Doroti çorap ve ayakkabı giymekten hiç hoşlanmaz. Sporcudur. Tenisle, golfü resim çıkarmak için öğrenmemiştir. Bunları iyi oynadığı gibi iyi yüzer ata biner.

Bacak Müsabakası Moda Oldu!

Kısa etek modası çoktan geçti, etekler yerlere kadar uzadı; fakat bacak müsabakalarının halâ modası geçmiyor. Güzel bacak ne şekilde olmalıdır? San'atkârlar heykeltraşlar, ressamlar bu suale doğru bir cevap verebilmek için ne mütenasip vücutlu kadınların bacaklarını ölçüyorlar, biçiyorlar. Dünyada taraf taraf müsabakalar yapılıyor, en salâhiyettar san'at mütehassısları diz kapağa kadar sıvanmış düzgün bacaklar karşısında saatlerce düşünceye dalıyorlar ve bir türlü "güzel bacak şudur!„ diye kestirip atamıyorlar.

İşte yukarıya dercettiğimiz resimde Holivud şehrinde sinema artistleri arasında yapılan bir bacak müsabakasını gösteriyor.

Sinema Haberleri

● Amerika'nın en meşhur sinema yıldızlarının yaşlarını yazıyoruz:

Jon Kravford	23
Greta Garbo	25
Bessi Lov	32
Norma Şirer	26
Alis Vayt	23
Betti Komson	33
Nansi Karol	24
Marion Davis	30
Klara Bov	25
Mari Brian	22
Bebe Baniels	29
Konstans Benet	25
Dolores Del Rio	26

● Maurice Chevalier "Güleryüzlü mülazim„ ismindeki filmini Paramount şirketinin New-York stüdyosunda Claudette Colbert ismindeki meşhur Fransız yıldızı ile birlikte çeviriyor.

● Duglas Fairbanks günde lâakal altı saatini spora, yürümeğe, muhtelif top oyunlarına hasrediyor. Karısı Meri Pikford'un aklı fikri de tiyatroda. Meri Pikford aktiris olmak istiyor. Onun için şimdi Nevyork'ta tiyatrolarda tetkikatla vakit geçiriyor. Seyahat âşıkı olan Duglas şarka doğru bir gezinti yapıyor. Karı koca ilkbaharda Almanya'da buluşacaklar.

● 1931 senesinin en güzel filmi hangisidir? Mes'ele bir türlü halledilemedi. Almanya'nın meşhur bir sinema gazetesi otuz memleketten rey toplayarak en güzel on filmin bir listesini neşrediyor. Liste şu:

"Paris Damları Altında„ (Fransa), "Garp Cephesinde Sükûnet Var„ (Amerikan), "Mavi Melek„ (Alman, direktoru Amerika'lı), "Operada Yangın„ (Amerikan "1918 de Garp Cephesi„ (Avrupa filmi), malıut "Fareler„ filmi (Amerikan) "Cenup Kutpunda„ (Amerikan), "Anna Kristi„ (Amerikan), "Aşk Valsı„ (Alman).

Şikâyetler

Hüsnü muamele bu mudur?

Ezine'de Muslahattin oğlu Mehmet Galip efendi gönderdiği bir mektupta diyor ki:

23/3/931 tarihinde hayvan tezkeresi almak üzere belediyeye gittim. Belediye muhasibi Veysel beyin elinde müstacel bir işi olduğundan beş dakika oturmamı rica etti. Aradan iki dakika geçmedi. Kaza kaymakamı Cavit bey geldi. Ve benim orada ne aradığımı sordu. Hayvan tezkeresi almak için geldiğimi söyledim. Muhasipte sözümü teyit etti. Bunun üzerine senin tezkerene de, sana da çık dışarı! diye belediyeden beni kovdu. İşini görmeğe giden bir adama böyle muamele yapılır mı?

Karagöz — Kaymakam beyin bu tehevvürünün sebebini anlıyamadık. Vaka hakikaten böyle olmuşmudur acaba? Memurların halka hüsnü muamele etmesine dair Dahiliye vekâletinin müteaddit tamimleri var. Biz bu hareketi birkaza kaymakamına yakıştıramadık. Merciinin nazarı dikkatini celbederiz!

Sıhhî Nasihatler

Vazan: Doktor hafız Cemal

100 — Geceleyin rahat uyumak, çarpıntıya uğramamak, fena fena rüyalar görmemek (kâbus) pençesine düşmemek isterseniz akşam yemeklerinde ispirtolu içki kullanmayınız! mide ve barsakta çok gaz yapan yemekleri yemeyiniz! kahve, çay, kakao içmeyiniz! sofradan kalkar kalkmaz yatmayınız! yemekten sonra kavga hiddet etmeyiniz.

Çocuğunuzun KUMBARA sı var mı?

Eğer yoksa İŞ BANKASI ndan hem bir KUMBARA alarak çocuğunuzu sevindiriniz.

Kumbara çocuğunuza vereceğiniz en güzel hediye, ona istikbal temin eden en sağlam vasıtadır

Solaklık Ne Demektir?

Otedenberi insanlar mühim işleri daima sağ ellerile yapmağı adet edindikleri için sol el işsiz kalmak neticesinde beceriksizleşir, kuvvetini gaip eder. Buna mukabil bazı kimselerde çocukluklarından beri sol ellerini kullandıkları için sağ ellerinden istifade edemezler. Bu gibilere "solak„ derler. Solak olan kimse sol elile yazı yazar, dikiş diker v.. s... Amerika'da Filâdelfiya da Tenple darülfünunu ruhiyat müderrisi Dr. Thadeus, son zamanlarda sağ el, sol el mes'elesi hakkında birçok kimseler üzerinde uzun uzadıya tecrübeler yapmış ve bu mes'eleyi iyi aydınlatmıştır. Doktorun yaptığı tecrübede yüz kişide yirmi kişinin sağ ve sol ellerini aynı derecede kullandıklarını göstermiştir. Bunlar hakikî manasile iki elli insanlardır.

Asıl garibi bu yirmi kişiden onu bu halin farkında değildir. Doktor birçok kimselere evvelâ sağ, sonra sol ellerile kuvvetli birtakım süratli hareketler yaptırıyor, solaklar aynı hareketleri sol ellerile daha süratli yapabiliyorlar.

Darülfünun talebesieden yüzlerce kadın erkek üzerinde tekrar edilen bu tecrübelerde bunlardan altmış beş kişinin serahaten sağ eli, on beş kişinin katî surette solak oldukları anlaşılmıştır. Geri kalan yirmi kişi de her iki ellerini aynı derecede kullanabilmektedirler.

Fakat iki elliliğin de dereceleri vardır. Bazı kimseler bütün işlerini sağ ellerile yaptıkları halde sol ellerini de oldukça maharetle kullanabilirler.

Bazı işler vardır ki hakkile yapılabilmek için insan iki elini de kullanabilmeli. Meselâ yazı makinesile yazı yazmak, matbaalarda hurufat makinesi kullanmak, piyano çalmak gibi. Dr. Thadeus'un fikrince küçük mektep çocukları el tecrübelerine tabi tutulmalı ve bunların içinde iki ellerini de aynı derecede kullanmağa müsteit olanlar bidayette tayin edilmelidir. Bu kabiliyette olan çocuklara ta bidayetten daktilografhk, piyanistlik gibi san'atlar öğretilir. İki ellerini kullanabılen bu çocukların bu san'atlarda diğerlerinden daha fazla muvaffak olacakları muhakkaktır. Bahusus çocuğun bu kabiliyeti küçükken anlaşılırsa temrin ve mümareselerle bu kabiliyeti bir kat daha arttırılabilir: Bu suretle iki elin birden kullanılmasını icap ettiren işlerde harikulâde muvaffakiyetler göstermemesi bu kabiliyetinden hakkile istifade edebilmesi mümkün olur.

Mamafi musırrane bir surette sağ elini kullanan bir çocuğu sol ele alıştırmak için zorlamak faydasızdır. Bu bir istidat ve kabiliyet mes'elesidir.

Solaklar sol gözlerini, sol bacaklarını, sol ayaklarını, hasılı sol taraflarını sağ taraftan daha iyi kullanırlar. Solaklık hakkında ötedenberi birtakım batıl kanaatler vardır. Talebeyi sol elle yazı yazmak huyundan vaz geçirmek için beyhude uğraşırlar. Halbuki solaklık hayatta bir gerilik sayılamaz. Sürat hususunda sağ el ile sol el birdir. Hatta sporda solaklık mühim bir faikiyet temin eder.

HASRET KAVUŞTURAN

§ Ankara'da çiftepe mahallesinde bakkal Fevzinin hanesinin bir odasında bulunan Bayburt'lu İrfan imzasile:

Gümüşhane vilâyetinin Bayburt kazasının Cinci karyesinden Gökmeşte oğlu İrfanın zevcesi validem Rukiye hanımı harpte gaip ettim. arıyorum.

§ Bulgaristan'ın Şümni kazasından Riza imzasile:

— İstanbul'da Fatihte mukim olan Şümni'li Hasan dayımdan umumî harptenberi haber alamıyorum.

§ Bulgaristan'nın Şümni kazasının Çamurlu karyesinden Rehna Ahmet imzasile:

— Şümni'ye tabi Çamurlu karyesindenim umumî harpte 15 inci fırkanın sıhhiye bölüğünde olan arkadaşlarımı arıyorum.

§ Malatya'da nafıa dairesinde daktilo Müzeyyen hanım imzasile:

— Aslen Yozgatlı olup Peturke kazasında teehhül eden ve üç sene evvel memleketine giderek elyevm hayat ve mematından haber alınmıyan Yozgat'lı Hasan Hüseyin çavuşu arıyorum.

NELER OLUYOR?

İşaret Lambası

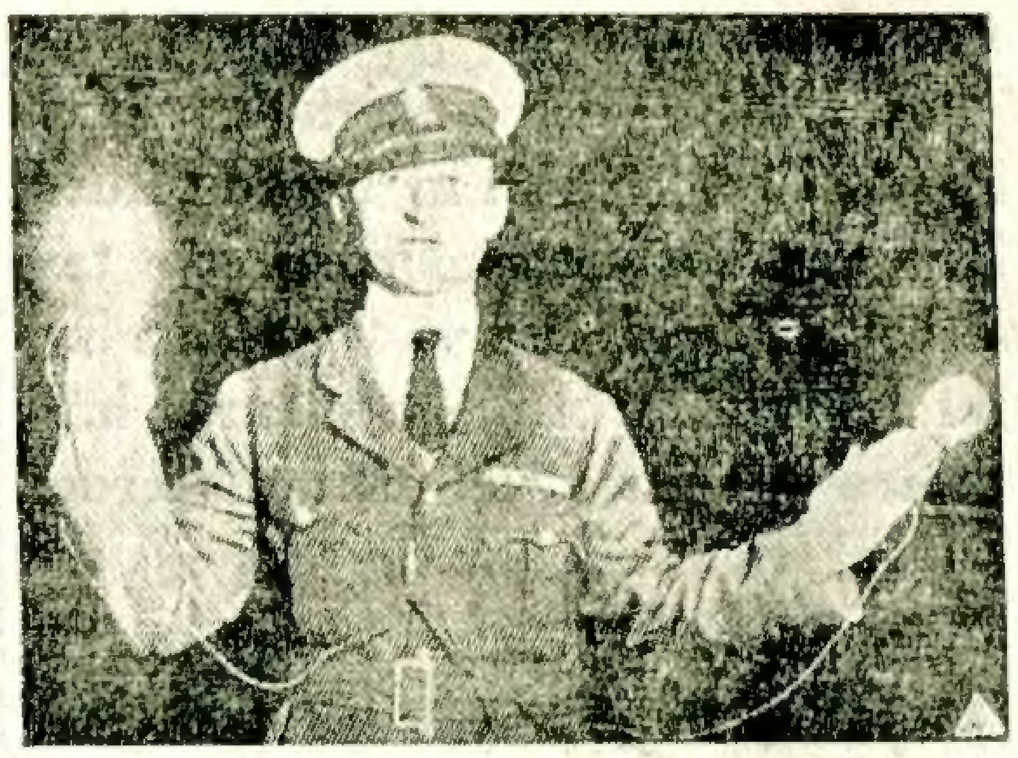

Kalabalık şehirlerin sokaklarında gidip gelmeyi idare eden belediye işaret memurlarının geceleyin vazife görmeleri için Amerika'da gayet pratik bir usul bulunmuştur. İşaret memurunun eline, biri yeşil, biri kırmızı olmak üzere iki elektrik ampulü verilir. Memur gelip geçen otomobilleri durdurmak ve yürütmek istediği zaman yeşil ve ya kırmızı lâmbayı tutan kolunu kaldırır. Kolun kalkması üzerine lâmba kendi kendine yanar; memur kolunu indirince lâmba gene kendi kendine söner.

Radio Yastıkları

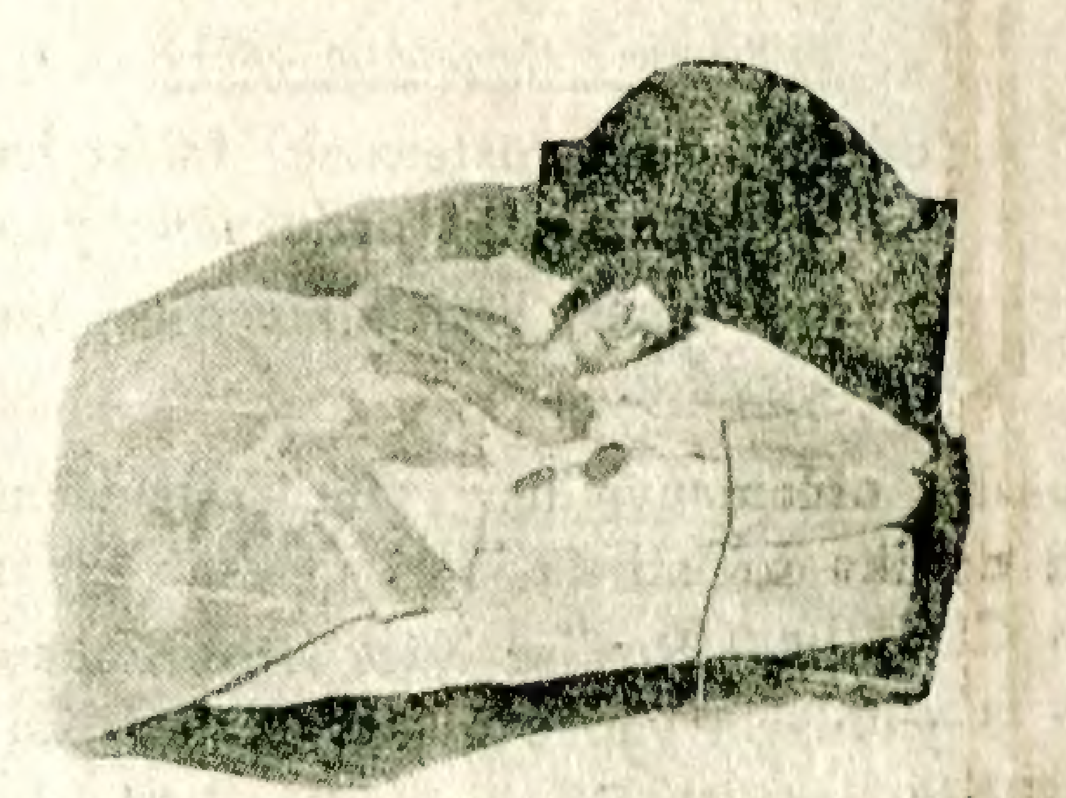

Yatarken telsiz telefon dinlemek için başa takılan kulaklıklar vardır. Fakat bunları insan başa takınca rahat yatamaz. Buna karşı gayet iyi bir çare düşünmüşler. Telsiz telefonun konuşan aletini yastığın içine yerleştirmişler. Başını yastığa koyan bir kimse telsizi rahatça dinleyebilir. Bu aleti daha fazla ıslah etmişler. Bu suretle yastığın içine konulan aletin sesini yalnız yastığa başını koyan kimse duyabiliyor. Bu usul hastahanelerde hastaların radyo dinliyebilmeleri için pek muvafıktır. Bu suretle diğer hastalar rahatsız olmazlar.

BİLGİ DAĞARCIĞI

Rousseau

Fransa'nın en meşhur filozof ve müelliflerinden olan Jean-Jacques Rousseau ("Jan-Jak Ruso„ diye okuyunuz) İsviçre'de Cenevre şehrinde doğmuştur. En meşhur eserleri "Yeni Heloice„, "Mukavelei içtimaiye„, "Emile„, "İtirafat„ v. s. dir. Rousseau eserlerinde insanları tabiate dönmeğe teşvik eder, insanın ilkönce daha yüksek olduğunu söyler ve herkese hakkını veren bir mukavelei içtimaiye lüzumunda israr eder. Kendisi tabiat itibarile biraz hüzne meyyal, hayalperest idi. Rousseau bu fikirleri eserlerinde heyecanlı ve beliğ bir lisanla teşrih etmiştir. Faransız Büyük İhtilâlini ortaya atanlar Rousseau'nun eserlerinden çok ilham almışlardır. Rousseau 1712 senesinde doğmuş ve 1778 senesinde vefat etmiştir.

Mirabeau

Fransız Büyük İhtilâlinin en meşhur hatiplerinden olan Honore-Gabriel Mirabeau ("bo„ okuyunuz) Fransa'nın Loiret eyaletinde Biguon şatosunda 1749 senesinde doğmuştur. Babası kendisine karşı çok sert muamele ettiği ve senelerce kendisini hapsettiği için Mirabeau kaçmağa mecbur olmuştu. Fakat Hollanda'da tevkif edilmiş ve 1777 senesinden 1780 senesine kadar Fransa'da Vincennes kalesinde mahpus kalmıştır. 1789 senesinde zadegân sınıfı kendisini kabul etmediği için halk meb'usu intihap edilmiştir. Mirabeau bundan sonra bilgisi ve belâgati ile Müessesan meclisinin muzafferiyetine âmil olmuştur. Sarayla uyuşmuş olmakla ittiham edildiği sırada ölmüştür; bu ittiham pek de esassız değildir. Vefatı: 1791.

HALK SÜTUNU

§ Karilerimizden hacı Nusret ağa zade Mehmet Niyazi efendiye:

— Belediye hakkındaki şikâyetleriniz çok yerindedir. Maatteessüf her belediyede bu iş becerememek hastalığı var. Şikâyet ettiğiniz belediyenin hangi belediye olduğunu anlıyamadığımız için mektubunuzu ait olduğu mahalle gönderemedik.

§ İzmir'de karilerimizden hacı Hüseyin efendiye:

— Haklı mektubunuzu okuduk. Faizci olan şahıs sizin hakkınızda bir dava ikame ederse tabiî haksız çıkar, sonra böyle nizamnameler yapılırken bir şahıs düşünülmez umumun menfaatı düşünülür. Ne diyelim!

§ İstanbul'da Sultanahmet'te Yusuf Ziya efendiye:

— Madem ki vaktile mektebe devam etmedin artık okuyamazsın. Tahsilini hususî surette ikmal edip bir san'at veya ticaret öğren.

§ Nigde kazası Bor hükûmet meydanında kahveci Osman şeriki hafız Sami efendiye:

— Sen orada yakın bulunan bir hastahaneye yatıp tedavi edilmelisin. Istanbulda olsan tedavi kolaydır amma. Oralarda bilmem ne yaparlar.

PİLEVNE

Muharriri: Kemalettin Şükrü

edecek gibi göstermek fakat hakikî taarruzu Rus ordusunun yapmasını temin etmek hususları kararlaştırıldı.

Romanya'lılar ilk pilânlarını hiç değiştirmediler. Fakat buna mukabil Rus'lar Türk'lerin Romanya'lılarla yapacağı savaştan istifade ederek Pilevne kalesinin başka bir cephesinden ansızın hücum edeceklerdi.

Düşmanın bu pilânına vakıf olmayan sıcağı sıcağına iş görmek isteyen Osman Paşa ise bütün kuvvetleri ile Romanya'lılar üzerine saldırmak emrini vermişti.

Hücum!

Pilevne kasabası meydanında asker harp hazırlığı görürken çadırlardan yanık sesli hafızların (Surei Fethi) okuyan avazları yükseliyor, trampetler çalıyor, borazanlar nöbetçi zabitlerini, kumandanları vazifeye davet ediyorlardı.

Bu başka.. Bam başka bir âlemdi. Binlerce insan sevine sevine sanki ölüme değil, cennete gidiyorlardı.

Osman paşa hareket emrini vermezden evvel vaziyeti son bir defa daha tetkik etti. Kuvvetlerinin azlığına rağmen düşmanın üzerinde kahredici bir zafer kazanacağına emindi. Fakat her ihtimale karşı (Graviçe) tabyiyesi ile meşhur (Hafız Paşa) tabyesine kâfi miktarda top ve asker ayırdı.

Bu iki tabye Pilevne'nin müdafaası tarihinde çok mühim ve kıymetli vazifeler ifa etmişlerdir.

(Graviçe) tabyesi aynı isimde olan köyün şimalindeki tepede ve Pilevne'nin pek yakınında idi.

Etrafına siper ve avcı hendekleri kazılmak suretile müdafaası mükemmel bir hale getirilmişti. Bunun cenubunda ise [Radişova] köyüne giden yolun üzerinde Hafız Paşa tabyesi vardı ki burada Rus'lar boş boşuna binlerce insan telef etmişlerdi. Osman Paşa işte bu iki tabyeyi de Romanyalılara hücum etmezden evvel kâfi miktarda kuvvet ve topla tahkim etmeği unutmadı.

Şurasını da kaydadelim ki bu tertibat esnasında Pilevne'de mevcut bütün kuvvetlerimiz kısmen redif kısmen de nizamiye efradı olmak üzere yalnız 32 piyade taburundan ibaretti.

Suvariye gelince bu da yalnız yedi nizamiye bölüğü kadar bir şeydi. Topların mıktarı ise 58 sahra topundan ibaretti.

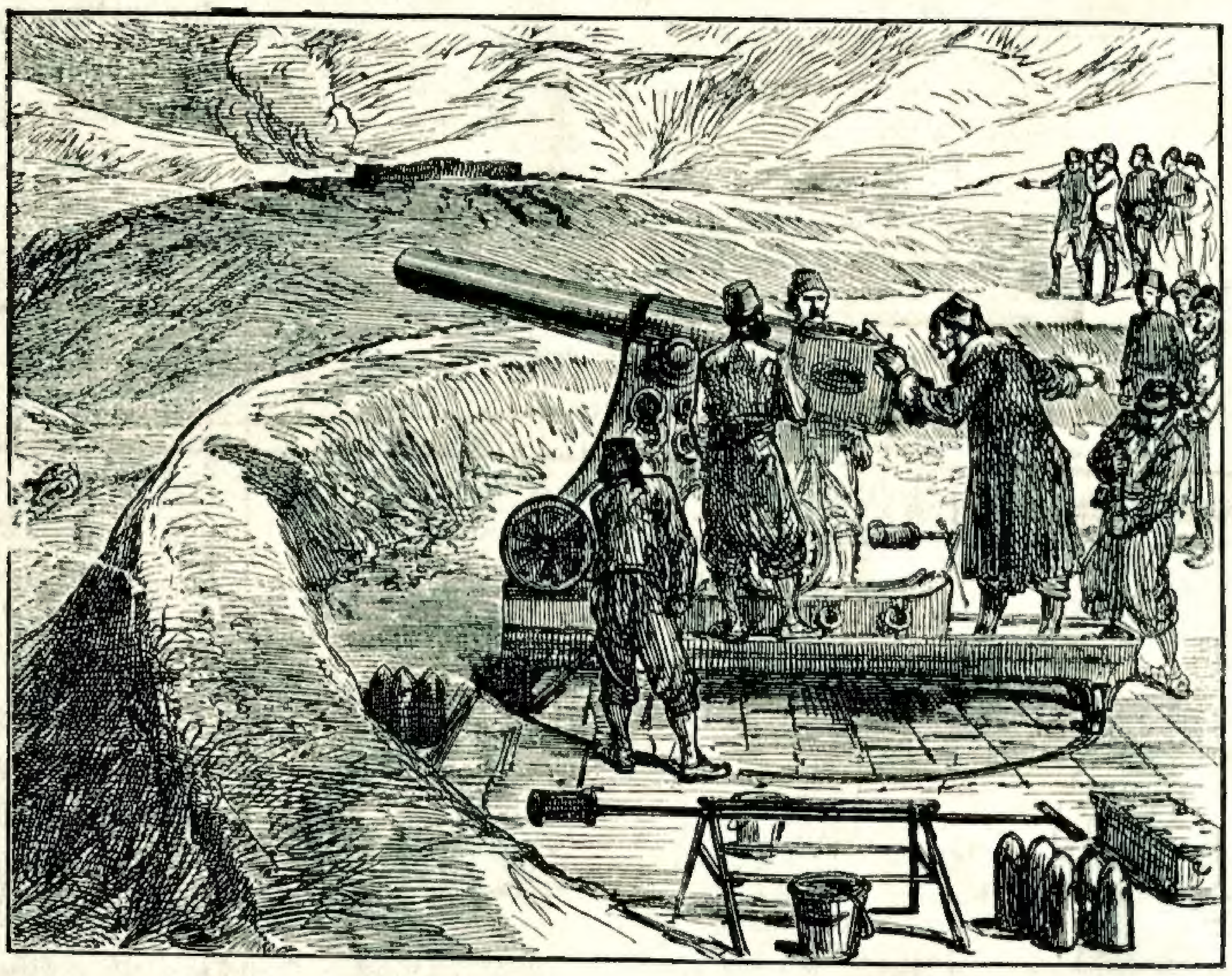

Gazi Osman Paşa Pilevne'de.. Top başında

Bu kadarcık bir kuvvetle Moskof ve Romanyalıların on misli fazla kuvvete karşı harbedecek Türk kahramanları, gözleri yıldırımdan bile yılmaz bu baba yiğit mertler.. Hiç fütur getirmeden, yalnız kendi yüreklerinde yaşayan vatan aşkı ve vatan imanına güvenerek hücum emrine intizar ettiler.

— 24 —

Ateş

İlk top, kanlı savaşa, Osman Paşanın emri ile kahpe düşmana yapılacak baskından evvel atılan ilk top Romanya karargâhının tam ortasına düştü.

Pilevne'nin toprak tabyelerinden atılan bu ilk topu bütün tabyelerden başlayan yaylım ateşi takip etti.

Sanki yer sarsılıyor, dünya yıkılıyordu.

Bütün bataryelerin birden ateşi biraz evvel hazırlayıcı bir sükûn ve sükût içinde duran havada zelzeleler yapıyordu.

Ortalık berrak ve kuvvetli bir ağustos güneşi ile sım sıcak iken bir kaç dakika sonra kalenin üstünü kesif bir duman sis kaplamıştı.

Bu sis patlayan ve düşmana ölüm savuran topların barıt dumanı idi.

Bizzat Osman Paşa top başında kendi nişanlamak suretile top atıyor ve askerlere:

— Evlâtlarım.. diyordu, dikkat ediniz. Milletin cephanesine yazıktır. Hedefe isabet etmeyecek top atmayınız.. Mermi sarfetmeyiniz.

Türk topçusu... Bunu bu gün, dün ve o zaman değil, daha topun icat edildiği tarihten itibaren düşmanlar pek âlâ bilirlerdi.

— Bitmedi —

Kemalettin Şükrü Beyin Eseri

Kristof Kolomb
Amerika'nın Keşfi

Kemalettin Şükrü Beyin çok güzel bir üslupla yazdığı bu eser bir roman kadar tatlı ve resimlerle doludur. Mutlaka görünüz, çok lezzetle okuyacaksınız. Kanaat kütüphanesinde (50) kuruşa satılır.

Müdürü mes'ul: Orhan Seyfi — Matbaai Ebüzziya